

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie január - marec 2001 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

	1. ČTVRTLETÍ LEDEN - BŘEZEN 2001	Rating
	POŘADÍ OPATŘENÍ PODLE RATINGU	[-300;300]
1.	Návrh zákona o finanční kontrole ve veřejné správě	144,4
2.	Návrh novely zákona o majetku státu	132,0
3.	Návrh spotřebitelského zákona	119,4
4.	Vládní novela důchodového zákona	108,6
5.	Zákon o ochraně hospodářské soutěže	107,9
6.	Úročení povinných minimálních rezerv	97,5
7.	Snížení sazeb ČNB	91,8
8.	Prodej pilotního balíku pohledávek KoB	89,0
9.	Program na podporu rozvoje průmyslových zón	79,7
10.	Novela vysokoškolského zákona	69,2
11.	Výstavba dálnice E47	61,9
12.	Transformace Českých drah	40,3
13.	Privatizace Pražských vodovodů a kanalizací	37,4
14.	Zvýšení minimální měsíční mzdy	28,2
15.	Návrh zákona o Sociální pojišťovně	24,6
16.	Vládní návrh o deregulaci nájemného	7,8
17.	Návrh zákona o registračních pokladnách	-6,3
18.	Vládní návrh školského zákona	-39,1
19.	Tendr na stíhačky	-63,4
20.	Strategie posílení národohospodářského růstu (Velký třesk)	-128,7
	RATING I. ČTVRTLETÍ 2001 - přijatá opatření	69,6

• [Charakteristiky hodnocených opatření](#)

• [Fórum odborníků](#)

Komentáře k hodnocení jednotlivých opatření

1. Návrh zákona o finanční kontrole ve veřejné správě

Kladně hodnocený návrh zákona, ve kterém respondenti ocenili zejména zprůhlednění financí ve veřejné správě a rozšíření kontrolních pravomocí. Převládla shoda, že je to krok důležitý pro přibližování se evropské legislativě a představuje další možnost finančních příspěvků z fondů EU. Někteří hodnotící vyjádřili obavy nad kvalitou a kvalifikací rostoucího počtu kontrolorů v prostředí nereformované státní správy.

2. Návrh novely zákona o majetku státu

Opatření je podle členů komise potřebné a vede správným směrem. Novela by měla zprůhlednit situaci a napomoci zlepšení stavu na trhu s byty. Reforma přispívá k posílení jistot a práv majitele. Přes celkové pozitivní hodnocení návrhu mu někteří členové Fóra vyčítají, že přišel opožděně.

3. Návrh spotřebitelského zákona

Členové Fóra se shodli na tom, že se určitě jedná o krok správným směrem a to zejména v souvislosti s přibližováním se legislativě Evropské Unie. Zákon přispívá k vyšší ochraně spotřebitele (obyvatele nedostatečně informovaného) a budování spotřebitelské důvěry.

4. Zákon o ochraně hospodářské soutěže

Kladně hodnocený zákon, který podle mnohých členů Fóra napomáhá přibližování české legislativy požadavkům EU. Zazněli i skeptické hlasy připomínající, že praxe může být zcela odlišná od znění zákona a že ochrana hospodářské soutěže nadále zůstává v rukou nepřilíš úspěšného úřadu.

5. Vládní novela důchodového zákona

Novela byla vnímána převážně jako rozumná a žádoucí vzhledem ke schodkům důchodového účtu. Kladně hodnocené bylo i zvýhodnění těch, kteří se rozhodnou pracovat i po překročení zákonem stanovené věkové hranice pro odchod do důchodu. Někteří členové však novele vyčítají, že není dostatečně důrazná a především že přišla opožděně. Zazněli i negativní ohlasy považující opatření za celkem nesystémový krok, který nic neřeší a jen zbytečně oddaluje nevyhnutnou celkovou reformu penzijního systému.

6. Úročení povinných minimálních rezerv

Všeobecně je tento krok považován za pozitivní. Někteří členové Fóra se shodli na tom, že úročení PMR znamená posun směrem k evropským trendům, dokonce k postupnému odstraňování PMR. Ozvali se také skeptičtější hlasy, zda to bude mít vliv na úrokovou aktivitu komerčních bank. Celkově respondenti ocenili fakt, že peníze komerčních bank už nebudou bezúročně kumulované v ČNB.

7. Prodej pilotního balíku pohledávek KoB

Kladně hodnocené opatření, které je vnímáno jako test pro budoucí nutný prodej špatných úvěrů, i když přichází pozdě. Několik hlasů se pozastavilo nad cenou prodávaných aktiv, která podle nich není ohromující. Dále je zde obava ze zneužití těchto prodejů, vzešlého ze zprostředkování výhodného nákupu vlastních pohledávek dlužníky KoB.

8. Program na podporu rozvoje průmyslových zón

Kladně hodnocený program, který by měl do průmyslových zón v jednotlivých oblastech vnést systém a učinit je atraktivnějšími pro investory. Někteří členové Fóra se obávají, že podpora zahraničních investorů je zvýhodní před tuzemskými. Zazněli i hlasy, že program opožděně reaguje na promarněné příležitosti čerpaní zdrojů z fondů EU a že efektivita programu v rukou MPO je nejistá.

9. Novela vysokoškolského zákona

Většina členů Fóra odborníků hodnotí kladně možnost propojení vědy, výzkumu a výuky s praxí. Mohlo by to přispět ke zkvalitnění nabídky pracovní síly a snížit odtrženost školy od praxe. Na druhé straně se tím podle některých neřeší základní problémy vysokých škol a přístupu na ně.

10. Snížení sazeb ČNB

Kladně přijaté opatření. Většina členů Fóra považuje tento krok ČNB za pozitivní a správně načasovaný vzhledem k relevantním ukazatelům makroekonomického vývoje. Uvědomují si, že reálný dopad může být minimální, závisí totiž v největší míře na komerčních bankách a je ovlivněn mnohými dalšími faktory. Někteří hodnotící vyjádřili svoje obavy, že to může znamenat začátek „stop-go“ politiky snižování a opětovného zvyšování úrokových sazeb. Mnozí též zdůraznili riziko týkající se rostoucího deficitu veřejných financí a platební bilance.

11. Výstavba dálnice E 47

Kladně hodnocené opatření. Komunikační propojení Ostravska je považováno za lepší řešení situace regionu než sanace špatných podniků. Za pozitivum opatření je brán fakt, že se stát snaží najít alternativní způsob financování takto rozsáhlých staveb, za negativní rysy většina členů Fóra označila absenci výběrového řízení či osobní angažovanost některých politiků, což budí dojem nečisté hry.

12. Zvýšení minimální měsíční mzdy

Pozitivně bylo hodnoceno především zvětšení rozdílu mezi výší minimální mzdy a životního minima, i když tento rozdíl stále není výrazný. Na druhou stranu, opatření může mít negativní následky v podobě propouštění a nahrává tak růstu nezaměstnanosti. Zvýšení bylo celkově označeno jako dílčí opatření, které neřeší problém motivace k hledání práce a zneužívání podpor v nezaměstnanosti.

13. Privatizace Pražských vodovodů a kanalizací

Privatizace společnosti Pražské vodovody a kanalizace byla přijata většinou kladně. Jako největší nejasnost je brán velký rozdíl mezi nabídkami jednotlivých společností. Někteří členové Fóra nevidí v privatizaci přínos ke zlepšení kvality služeb. Zazněli i hlasy, že pražští radní snižují kredibilitu privatizace a jednají nekompetentně.

14. Návrh zákona o Sociální pojišťovně

Většina členů Fóra se shodla na tom, že vznik takovéto instituce by vůbec neřešil potřebu důchodové reformy. Je považovaný za zbytečnou úpravu administrativy, která ještě zvětší počet funkcí a úředníků. Někteří hodnotící tento návrh zákona podpořili, zejména oddělení správy prostředků od státního rozpočtu a považují ho za odrazový můstek důslednější reformy důchodového systému.

15. Transformace Českých drah

Většina členů Fóra považuje tento krok za opožděný, na druhé straně ale oceňuje snahy o reformu nezdravě fungujícího podniku. Mnozí se obávají realizace a reálných dopadů na věcné problémy. Kritizované je nedostatečné objasnění principů a pravidel a formálnost změny.

16. Návrh zákona o registračních pokladnách

Rozporuplně hodnocené opatření. Na jedné straně dlouhodobě pozitivní záležitost, která by měla omezit šedou ekonomiku a vytvořit standardní způsoby chování na spotřebitelském trhu. Na straně druhé je zde pochybnost, zda zvýšení příjmů převáží náklady a jestli to není další akce proti existenci malého podnikání. Podle části Fóra je tento krok příliš byrokratický a raději by problém řešili pomocí paušální daně.

17. Vládní návrh o deregulaci nájemného

Přes potřebu deregulace nájemného se velká část respondentů shodla na tom, že tento vládní návrh problém deregulace neřeší v potřebném rozsahu. Někteří hodnotící si myslí, že je to důležitý krok, který může pomoci vzniku efektivního trhu s byty, přichází však opožděně a v nedůsledné podobě. Navíc některé pojmy v něm jsou nedostatečně definované a vyvolávají pochybnosti. Mezi komentáři zazněl též hlas, že je potřeba provést inventuru bytového fondu.

18. Vládní návrh školského zákona

Členové Fóra nezaujali k opatření jednoznačné stanovisko. Převládal ale názor, že se v podstatě jedná o zbytečnou reformu, která se soustřeďuje na procesní otázky, neřeší primární problémy (jako např. adekvátní odměny učitelům) a tedy nijak zásadně nepřispívá ke zlepšení situace ve školství.

Co se týče sporného bodu rušení víceletých gymnázií, více členů Fóra se přiklonilo k myšlence jejich zachování a to většinou z důvodu nižší úrovně základních škol.

19. Tendr na stíhačky

Velmi negativně hodnocený krok české vlády. V době nepříznivého očekávání vývoje veřejných financí by realizace tohoto projektu mohla značně zatížit veřejné finance na velmi dlouhou dobu. Navíc nákup stíhaček zpochybňuje i NATO. Podle části Fóra by se česká vláda měla zaměřit raději na dokončení projektu domácích subsoniců L-159. Dále se stavějí nedůvěřivě ke konkrétním výsledkům off-setových programů.

20. Strategie posílení národohospodářského růstu (Velký třesk)

Obecně byla celková koncepce programu označena za velmi rozporuplnou, nedůsledně připravenou až zbytečnou. Většina členů upozornila na nezodpovědné nakládání s veřejnými financemi, kterým se jen zvýší zadlužení státu, přičemž je diskutabilní, zda jednotlivé programy budou mít požadovaný efekt. Negativně byla hodnocena především část týkající se dotací předluženým podnikům, což někteří členové považují jen za další zbytečné podporování nekvalitních a problémových podniků. Jako kladné byly označeny především některé body části infrastruktura. Členové Fóra upozornili i na fakt, že určité části Velkého třesku se už v současnosti uskutečňují bez ohledu na to, zda bude program schválen, nebo ne, a tedy že v některých případech jde pouze o reorganizaci již existujících programů.

● [INEKO](#) ● [Aktuality](#) ✓ [Projekty](#) ● [Semináře](#) ● [Publikácie](#) ● [Sponzori](#) ● [Kontakt](#) [Linky](#)

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie apríl - jún 2001 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

II. ČTVRTLETÍ DUBEN - ČERVEN 2001		Rating	Míra souhlasu	Koeficient důležitosti
POŘADÍ OPATŘENÍ PODLE RATINGU		[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Privatizace Komerční banky	199,1	2,52	79,0
2.	Novela trestního řádu	170,7	2,20	77,6
3.	Zákon o exekutorech	165,3	2,38	69,6
4.	Zákon o ČNB	121,7	2,08	58,4
5.	Zákon o úpadku	120,3	1,96	61,4
6.	Novela devizového zákona	75,6	1,88	40,2
7.	Internet do škol	73,7	1,08	68,2
8.	Změna cílování inflace	64,8	1,52	42,6
9.	Restituce církevního majetku	63,3	1,56	40,6
10.	Příma volba prezidenta	51,3	0,92	55,8
11.	Miliarda navíc pro vysoké školy	48,4	0,84	57,6
12.	Návrh zákona o organizaci a financování sociálního pojištění	11,3	0,16	70,4
13.	Zpoždění privatizace elektroenergetiky a plynárenství	-4,1	-0,09	47,5
14.	Sedmileté přechodné období pro nabývání půdy cizinci	-7,2	-0,16	45,0
15.	Státní pomoc pro ČKD	-24,5	-0,71	34,6
16.	Duty-free obchody až do roku 2003	-26,6	-1,04	25,6
17.	Mediální zákon	-38,7	-0,64	60,4
18.	Návrh zákona o rozpočtovém určení daní	-41,9	-0,68	61,6
19.	Novela stavebního zákona	-48,0	-0,96	50,0
20.	Návrh zákona o přírůstku majetku	-49,4	-1,24	39,8
RATING II. ČTVRTLETÍ 2001 - přijatá opatření		47,9		
RATING I. ČTVRTLETÍ 2001 - přijatá opatření		69,6		

Komentáře k hodnocení jednotlivých opatření

1. Privatizace Komerční banky

Privatizace poslední banky z „velké čtyřky“ byla doprovázena jednoznačně pozitivními reakcemi. Panuje všeobecné přesvědčení, že jí stát prodal slušné bance za slušné peníze. Prodej byl přivítán jako konec „bankovního socialismu“, potažmo konci ovlivňování bankovního sektoru státem z pozice akcionáře a tudíž i posílení standardního tržního prostředí.

Jedinými námitkami, které se ohledně privatizace KB vyskytly, byla neprůhlednost samotného výběru, respektive poskytnutí dalších garancí státu za špatné úvěry až ve výši 20 mld.Kč

2. Mediální zákon

Všichni se víceméně shodli na přínosu mediálního zákona v rámci procesu harmonizace českého práva s EU. Další opatření jako automatické prodloužení licencí, poplatků ve výši 200mld. Kč a právo prodat již po dvou letech podíl ve společnostech, které licenci od státu dostaly, jsou hodnoceny negativně, přičemž se zejména poukazuje na zákulisní okolnosti jejich přijetí, a to v termínech typu „vznik na politickou objednávku“, resp. „pod tlakem krize vyvolané v ČT“.

Rozporuplnou se stala výše poplatku za prodloužení; pro některé nehorázně vysoká, pro jiné příliš nízká.

3. Novela trestního zákona

Podstata a záměr novely se až na výjimky těší všeobecné podpoře. Oceňuje se zejména jako stěžejní krok v procesu reformy justice, nebo jako cesta k zrychlení trestního řízení, potažmo zvýšení vymahatelnosti práva. V neposlední řadě je přihlíženo k pozitivnímu vlivu na snižování nákladů spojených s výkonem trestu a k faktu, že duch novely splývá se základními trendy EU.

Objevily se ale i hlasy, které kritizují svěření dalších pravomocí do rukou soudců s poukazem na problematický výkon stávajících pravomocí.

4. Sedmileté přechodné období pro nabývání zemědělské půdy cizinci

Převažuje mínění, že se jedná pouze o administrativní opatření, které již je a bude i v budoucnosti obcházeno pomocí nastrčených osob, nebo přes obchodní společnosti, a tudíž jde o zbytečný a alibistický akt, který má ukonejšit veřejné mínění.

Zastánci poukazují na extrémní rozdíl kupní síly rezidentů a nerezidentů a zdůrazňují možnost nepříjemných sociálních důsledků, pramenících například z nedostupnosti vlastního bydlení pro mladé rodiny.

5. Novela trestního zákona

Snaha vlády o posílení postavení věřitele se setkala se všeobecným souhlasem, nicméně mnoho pochybností se objevilo kolem statutu privátních exekutorů. Někteří se obávají neúspěšné realizace tohoto zákona v prostředí stále nereformovaného soudnictví, navíc s vysokou mírou korupce.

6. Novela trestního zákona

Záměr vlády zjednodušit proces vyvlastnění majetku jedné soukromé osoby ve prospěch druhé se setkala s ostrou kritikou, zejména apelující na porušování vlastnických práv. Zamítnutí novely bylo tedy všeobecně uvítáno. Ve sporu Regecová vs. Hranice podle mínění většiny chyboval starosta města a novela je snahou o posílení zneužitelných mocenských prostředků a nadřazeného přístupu státu namísto zvyšování nároků na kvalitu jeho aparátu.

7. Přímá volba prezidenta

Až na několik hlasů je návrh ústavního zákona hodnocen jako cesta, kterou lze posílit víru občanů v jejich moc ovlivňovat politické dění, vyvažovat často nesmyslné spory politických stran a posílit nezávislost postu prezidenta. Převažuje názor, že při současném způsobu volby se silná nezávislá osobnost nemůže prosadit a přímá volba prezidenta by tudíž vyřešila problém nevyzrálosti politických stran. Jediná námitka tvrdila, že přímá volba prezidenta je odůvodněná v jiném ústavním systému než je klasická parlamentní demokracie ustavená v ČR

8. Státní pomoc pro ČKD

Neustálé intervence státu a udržování ztrátových mamutích podniků při životě finančními injekcemi z peněz daňových poplatníků byly hodnoceny striktně negativně, kromě jediného názoru, který vidí v poslední státní intervenci, po které se stal stát opět majoritním vlastníkem, výhodnou výchozí pozici k jeho úspěšné privatizaci. Většina se domnívá, že by bylo lepší uvalit na neprosperující holdingy konkurz a umožnit tak jeho částem postupnou revitalizaci.

9. Novela devizového zákona

Tato novela byla přijata poměrně kladně (včetně faktu, že přispívá k harmonizaci práva s EU), ale někteří v ní nevidí žádnou praktickou změnu, protože ji považují za pouhé formální administrativní dořešení současného stavu.

10. Zákon o ČNB

Pouze málo hodnotitelů se k této nové právní úpravě vyjádřilo, ale všichni se shodují na základním přínosu, který tkví jak v nastolení větší nezávislosti ČNB na vládě, tak harmonizačním charakteru zákona ve vztahu k EU. Objevila se námitka, že zákon opomenul některé závažné problémy, jako například jmenování členů bankovní rady.

11. Návrh zákona o organizaci a financování sociálního pojištění

Valná část Fóra se shodla na důležitosti vytvořit nově ustanoveným samosprávním celkům větší prostor pro rozhodování a samostatnost, a to nejen v oblasti finanční. Podle některých členů Fóra je mezi vládou a kraji potřebný dialog, směřující k vytvoření kompromisu mezi jejich protichůdnými návrhy řešení. Zazněli i ohlasy považující současný model krajů za nedostatečně systémový, s nejasně vymezenými kompetencemi a pravidly, co mnohdy vede k lobbingu a chaosu.

12. Návrh zákona o organizaci a financování sociálního pojištění

Rozporuplně hodnocené opatření. Značná část Fóra se vyjádřila proti vytváření dalších institucí spravujících prostředky pro zabezpečení důchodu. Podle nich jde o krok rizikový, problematický, vedoucí k vytváření dalších byrokratických struktur a zároveň vyžadující další kontrolu. Někteří členové vyjádřili kladný postoj k průběžnému financování důchodů, které má u nás dlouhou tradici. Jiní naopak odmítli dosavadní model a návrh zákona považují za nic neřešící a oddalující důslednou reformu penzijního systému.

13. Zákon o úpadku

Kladně hodnocený věcný záměr zákona, považovaný za postup správným směrem. Členové Fóra ocenili zejména zpřísnění podmínek režimu správce konkurzní podstaty. Někteří zdůraznili důležitost zajištění rychlosti řešení a existenci věrohodného účetnictví, které by umožnilo včasné avizování problematické situace. Zazněly ale pochybnosti týkající se samovolných návrhů na úpadek.

14. Internet do škol

Opatření získalo značnou podporu členů Fóra odborníků. Považují ho za důležitý krok ke zkvalitnění školství a podmínku rozvoje vzdělanosti. Mnozí však vyjádřili nesouhlas s dosavadním způsobem realizace této koncepce a s její přílišnou centralizací a netransparentností. Předmětem kritiky části Fóra se stala jednorázovost celého projektu nerespektující technologický vývoj v této oblasti.

15. Miliarda navíc pro Vysoké školy

Příslib Ministerstva školství byl přijat poměrně rozporuplně. Na jedné straně část Fóra odborníků ocenila přísun peněz do školství, na druhé straně odsoudila malý objem prostředků na to určených. Mnozí hodnotící se dále shodli na tom, že tento krok vůbec nevede k potřebnému komplexnímu řešení situace v školství

16. Restituce církevního majetku

Členové Fóra se shodli na potřebě urychleného řešení tohoto problému. Navrácení kulturních objektů považují za důležitou součást řešení problémů postavení církví u nás. Zazněli též hlasy o nutnosti vzniku jednotné a komplexní koncepce vypořádání ekonomického zajištění církve založené na bázi zásad dobrovolného sdružování občanů odděleného od státu.

17. Zpoždění privatizace

Většina hodnotících se vyjádřila v prospěch rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Jednoznačnost, transparentnost a nenapadnutelnost považují za kritérium důležitější než rychlost samotného procesu. Někteří zdůraznili negativní fiskální dopady tohoto kroku, které by mohly vést k růstu veřejného dluhu.

18. Návrh zákona o přírůstku majetku

Až na výjimky velmi negativně přijatý návrh zákona. Většina odborníků s ním nesouhlasí, považuje ho za zbytečný. Někteří se vyjádřili, že tato podoba zákona je populistická a neznamenala by zásadnější změnu v procesu monitorování majetku nejvyšších příjmových skupin a navíc by nevedla ani k zvýšení daňových příjmů.

19. Duty-free obchody až do roku 2003

Obecně bylo prodloužení existence duty-free obchodů hodnoceno negativně. Je považováno za možnou komplikaci související se vstupem ČR do EU a mnozí ho označili za výsledek lobbingu a populismu ze strany politiků. Zvýšení nezaměstnanosti členové Fóra nepovažují za argument pro prodloužení jejich dalšího provozu

20. Změna cílování inflace

Toto opatření je Fórem odborníků jako nedůležité z hlediska samotné inflace, na druhé straně však umožňuje komplexnější a čitelnější odhady a mohlo by přispět k zvýšení transparentnosti, informační kvality a objektivizovat rozhodování ČNB.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie júl - september 2001 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

	III. ČTVRTLETÍ ČERVERNEC - ZÁŘÍ 2001	RATING	Míra souhlasu	Koeficient důležitosti
	POŘADÍ OPATŘENÍ PODLE RATINGU	[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Vládní návrh ústavního zákona o referendu	124,5	1,70	73,3
2.	Návrh zákona o platebním styku	101,2	1,90	53,3
3.	Novela zákona o bankách	97,2	1,45	67,0
4.	Zveřejnění společn. poskytujících investiční služby bez povolení	96,6	2,10	46,0
5.	Registry veřejné správy	93,6	1,60	58,5
6.	Návrh novely občanského zákoníku	93,2	1,65	56,5
7.	Návrh zákona o prospěšných bytových družstvech	68,8	1,25	55,0
8.	Návrh zákona o soudnictví ve věcech mládeže	66,0	1,20	55,0
9.	Návrh novely zákona o spořitelních a úvěrních družstvech	65,9	1,55	42,5
10.	Návrh Koncepce pro integraci Romů do společnosti	43,3	0,89	48,4
11.	Novela zákona o spotřebních daních	30,6	0,70	43,8
12.	Návrh novely zákona o sociální potřebnosti	27,1	0,50	54,3
13.	Operační program rozvoje lidských zdrojů	21,9	0,58	37,9
14.	Návrh způsobu financování vzdělání	10,9	0,20	54,5
15.	Závěrečná zpráva o IPB	-4,5	-0,10	44,8
16.	Prodej státního podílu v Českých radiokomunikacích	-5,5	-0,10	54,5
17.	Návrh novely občanského soudního řádu	-21,3	-0,40	53,3
18.	Návrh na plošné vyplácení přídatků na děti	-87,5	-1,75	50,0
19.	Vládní návrh státního rozpočtu	-100,6	-1,15	87,5
20.	Návrat k regulaci nájemného	-120,3	-1,75	68,8
	RATING III. ČTVRTLETÍ 2001 - přijatá opatření	38,0		
	RATING II. ČTVRTLETÍ 2001 - přijatá opatření	47,9		

1. Vládní návrh ústavního zákona o referendu

Komentář k hodnocení:

Vítaný ústavní zákon o referendu je považován za jeden z posledních deficitů demokracie v ČR, jehož existenci dokonce anticipuje ústava a jež by vyplnil zejména hluché období mezi volbami, kdy je volič odsouzen k pasivitě. Rozšíření na krajskou a místní úroveň je považováno za krok správným směrem. Kritizována je jeho polovičatost, protože pravděpodobně nepůjdou přijímat zákony. Někteří varují před zneužitím a kladou důraz na obezřetnost při použití tohoto instrumentu s odvoláním na enormní náklady s tím spojené.

Charakteristika opatření:

Vláda schválila návrh ústavního zákona o referendu, tzv. všelidovém hlasování. Referendum by se konalo při rozhodování o zásadních otázkách vnitrostátní i zahraniční politiky státu, zejména při rozhodování s dlouhodobými důsledky na celý národ. Předmětem referenda nemůže být nic, co by omezilo nebo zrušilo ústavou zaručená základní práva a svobod. Nepředpokládá se možnost, že by v referendu mohly být přijímány zákony. Vláda současně přijala i návrh prováděcího zákona k referendu, který stanoví, kde, za jakých podmínek se referendum může konat a kdo se jej může účastnit. V souvislosti s návrhem ústavního zákona o referendu vláda schválila také návrh věcného záměru zákona o místním a krajském referendu.

2. Návrh zákona o platebním styku

Komentář k hodnocení:

Tato standardizace služeb bankovního sektoru je považována za přínosnou nejen kvůli harmonizačnímu efektu s EU, či ukončení éry panování nezodpovědných bankovních úředníků, ale i pro fakt, že kvalitnější platební styk je jedním z předpokladů pro efektivnější fungování ekonomiky. Současná úprava byla příliš benevolentní k bankám a znevýhodňovala jejich klienty. Záleží, nakolik se zdaří implementace do praxe.

Charakteristika opatření:

Vládou byl schválený návrh zákona o platebním styku, který poskytuje klientům banky lepší ochranu. Návrh stanoví přesné lhůty, během kterých musí být provedena peněžní transakce. Pokud se jedná o převod v rámci jedné banky, musí se transakce uskutečnit v průběhu jednoho dne, v případě mezibankovního převodu v ČR v průběhu tří dnů. U transakcí prováděných přes hranice se zeměmi EU jde o 5 pracovních dní a pokud se tak nestane, zákon určuje bankám povinnost zaplatit z příslušné částky úrok z prodlení. Návrh zahrnuje i případ, kdy peníze na účet příjemce nedojdou. Dokud se nezjistí, kde došlo k chybě, plátce nemá možnost s penězi disponovat. Veškerá pochybení, po uplynutí doby zúčtování, by se měla řešit okamžitým vrácením poukazované částky na účet plátce, včetně úrokové náhrady a již zaplacených poplatků. Zákon by měl vstoupit v platnost 1. ledna 2003, avšak některé jeho paragrafy až po vstupu ČR do EU.

3. Novela zákona o bankách

Komentář k hodnocení:

Velmi pozitivně byl hodnocen evropský standard této novely, zvláště protože se jedná o oblast s tak

dramatickým vývojem v minulosti. Fórum odborníků ocenilo zejména zpřísnění podmínek vstupu subjektů na bankovní trh a informační povinnost bank vůči veřejnosti. Zazněla kritika ohledně řešení problematiky anonymních vkladů. Tato oblast ani po novelizaci nedosahuje úroveň EU, přesto podmínky pojišťování vkladů klientů stanovené novelou jsou výhodnější než je evropský standard. Jediným kontroverzním místem je podle hodnotitelů odsouhlasení odškodnění klientů tří zkrachovalých bank do neúměrné výše, protože toto nestandardní rozhodnutí, podle jejich názoru, zvýhodňuje jen určitou skupinu střadatelů.

Charakteristika opatření:

Dne 9. 8. 2001 schválil Senát podrobnou novelu zákona o bankách. Jednou z jejích nejvýznamnějších oblastí je řešení problému anonymních vkladů, konkrétně vkladních knížek na doručovatele, v souladu s právními normami Evropských společenství. Možnost zakládání tohoto u nás velice oblíbeného typu vkladů by měla skončit k 1. 1. 2003 a ještě 10 let poté by mohly existovat podle zvláštního režimu jejich postupného převádění na jiné typy vkladů. Novela dále zvyšuje pojištění vkladů klientů v případě krachu banky ze současných 400 000 Kč na 25 000 eur (cca 850 000 Kč) po vstupu do EU (v EU je běžná výše 20 000 eur – 680 000 Kč). Pojištění se rozšiřuje na veškeré pohledávky v české nebo zahraniční měně včetně úroků. Důležitou součástí novely je odsouhlasení kompenzace vkladů klientů tří zkrachovalých bank – Universal banky, Moravia banky a Pragobanky – a to až do výše 4 milionů korun. Úprava rovněž posiluje bankovní dohled, zavádí nové principy jednotné bankovní licence a zpřísňuje podmínky pro jejich udílení, ruší monopol ČNB na provozování clearingového centra a ukládá bankám pravidla informační povinnosti vůči veřejnosti, potažmo nutnost zřízení vnitřního auditu.

4. Zveřejnění společností poskytujících investiční služby bez povolení

Komentář k hodnocení:

Obecně zhodnoceno jako užitečné opatření, které přispěje k vyšší transparentnosti ekonomického prostředí. Podle respondentů právo na ochranu osobních údajů nesmí sloužit k ochraně nesolidnosti a podvodů. Zveřejnění jmen firem nedodržujících stanovená pravidla a jejich sankcionování je vhodný způsob ochrany potenciálních investorů. Podobné kroky se měly uskutečnit už dávno a i v jiných odvětvích. Několik hodnotících se ale vyjádřilo, že mít povolení k podnikání v prostředí, kde panuje korupce, nemusí být zárukou serióznosti a úspěšnosti.

Charakteristika opatření:

Komise pro cenné papíry (KCP) zveřejnila 3. 9. 2001 seznam 22 investičních společností podnikajících v České republice bez příslušných povolení. Svoje konání KCP zdůvodnila snahou o zvýšenou prevenci a ochranu klientů investičních společností před rizikem ztráty finančních prostředků. Komise též hodlá spolupracovat s orgány činnými v trestném řízení – v případě prokázání neoprávněného podnikání investičních společností s nimi zahájí správní řízení, v jehož rámci může tyto investiční společnosti sankcionovat.

5. Registry veřejné správy

Komentář k hodnocení:

Fórum odborníků ocenilo zejména zjednodušení a zefektivnění administrativních postupů a zlepšení fungování přebyrokratizované veřejné správy, ačkoliv zazněl i názor, že současný stav v administrativě by se mohl řešit i zjednodušením byrokratických postupů a omezením potřebných potvrzení a žádostí. Převážná většina upozorňuje na velké riziko možného zneužití osobních dat koncentrovaných v rejstřících. Otázkou zůstává, jak se s touto problematikou vyrovnají navrhovatelé.

Charakteristika opatření:

Úřad pro veřejné informační systémy připravuje zákonnou úpravu institutu Registrů veřejné správy, které by

měly přinést pružnější a pohodlnější komunikaci se státními úřady. V registru by měli být shromážděny osobní údaje občanů potřebné pro styk se státními úřady. Občan by tedy nemusel kvůli jedinému potvrzení získat několik dalších potvrzení jiných státních úřadů – úředník by si požadované údaje ověřil v registru. Riziko spojené s akumulací osobních údajů by mělo být eliminováno tzv. referenčním rozhraním, které by omezovalo přístup úředníků pouze k informacím nezbytným pro jejich práci.

6. Návrh novely občanského zákoníku

Komentář k hodnocení:

Novela je evidentně cenná pro přiblížení se evropským normám, nicméně panují obavy o 2-letou záruku, která je podle mnohých příliš dlouhá a znevýhodněným se stane naopak výrobce. To by se mohlo odrazit v nárůstu soudních sporů o uznání reklamací, vyšších cenách zboží a následné inflaci. Bude nutné vytvořit pojistky proti podvodům, spekulacím a zneužití ze strany spotřebitele.

Charakteristika opatření:

Novelou občanského zákoníku by se české právní normy v oblasti soukromého práva (jedná se o poskytování záruk na spotřební zboží) měly přiblížit evropským standardům ve dvou směrech. Podle platné úpravy zákonná záruka na prodané spotřební zboží činí 6 měsíců (za předpokladu, že není prodloužena jednostranným prohlášením), ale po změně by v těchto případech dosáhla 2 let. Další podstatnou změnou je rozšíření práva kupujícího, který má v současnosti především nárok na bezplatné odstranění vady (která se vyskytne na zakoupené věci po dobu záruční doby), jemuž by ale nové směrnice dávaly možnost vybrat si v čase trvání záruční lhůty mezi bezplatným odstraněním vady, nebo výměnou za nové zboží.

7. Návrh zákona o prospěšných bytových družstvech

Komentář k hodnocení:

Drtivá většina členů Fóra odborníků se shodla na prospěšnosti tohoto návrhu při podpoře bydlení. Rozšíření možností výstavby nájemných bytů spojené se státní dotací a výhodněji úročeným úvěrem by pomohlo částečně řešit otázku bydlení občanů ČR, ačkoliv i tato varianta je značně finančně náročná pro mnoho, zvláště mladých rodin. Problém by mohl nastat v omezení možnosti převodu nebo prodeji bytu na jinou osobu. Ohledně další realizace tohoto návrhu panuje skepse.

Charakteristika opatření:

Dne 25. 7. 2001 byl Vládou schválen dlouho očekávaný návrh zákona o prospěšných bytových družstvech, jenž podporuje nájemné bydlení střední třídy. Vytváří příležitosti účasti na výstavbě nájemných bytů pro řadu subjektů, a tím přerozděluje břemeno obcí, jež jsou v současné době hlavním investorem bytové výstavby. Prospěšné bytové družstva jsou zvláštním typem bytového družstva a můžou za splnění speciálních podmínek získat státní podporu. Vklad člena družstva je 300 000 Kč, státní nevratná dotace družstvu na výstavbu nájemného bytu o hodnotě 1.000.000 Kč může dosáhnout až 200 000 Kč a družstvo může získat i půlmilionový úvěr s dotovanou, zhruba čtyřprocentní úrokovou sazbou. Splátka úvěru by měsíčně tvořila 3030 Kč, náklady na údržbu by činily 1000 Kč a 2500 Kč by rodina vynaložila na služby. Celkové náklady rodiny bydlící v bytě obecně prospěšného družstva by tedy dosáhly 6530 Kč.

8. Návrh zákona o soudnictví ve věcech mládeže

Komentář k hodnocení:

Převažují pochybnosti, zda je nutno tuto problematiku řešit zvláštním zákonem a nikoli spíše podněcováním rodin k větší aktivitě atd. Na zákonu je pozitivně komentováno rozřazení do skupin, ale jinak je řešení spatřováno zejména v zpřísnění postihů a posunutí trestní odpovědnosti.

Charakteristika opatření:

Vláda na svém zasedání 18. 7. 2001 schválila zákon o soudnictví ve věcech mládeže, který má přispět k vytvoření systému specializovaných soudů pro mládež. Zákon postihuje 3 věkové skupiny: 1. děti do 15 let, 2. mladistvé mezi 15 a 18 let, 3. mladé dospělé ve věku od 18 do 21 let. Počátek trestní odpovědnosti zůstává i nadále v 15 letech. Hlavní myšlenkou nového zákona je důraz na prevenci. U mladistvých, kteří se dopustí trestního činu, by se měli uplatňovat především různá výchovná opatření jako například dohled probačního úředníka, který by trvale a velmi intenzivně sledoval počínání mladistvého. Dále se jedná o ochrannou výchovu, která se dosud mohla vykonávat pouze v ústavu, nyní však může být častěji svěřena tzv. náhradní rodině. Tyto výchovná opatření se vztahují také na možnost uložení určitých výchovných povinností, třeba odvykací léčby nebo splátek způsobené škody. Zákon se zabývá i zvláštní věkovou kategorií a to osobami od 18 do 21 let, označovanými jako „mladé dospělé“. Bere ohled na řadu odlišných psychologických a sociálních specifik této věkové skupiny a proto by měly vzniknout specializované senáty, zabývající se pouze touto problematikou.

9. Návrh novely zákona o spořitelních a úvěrních družstvech

Komentář k hodnocení:

Větší část Fóra odborníků zhodnotila pozitivně řešení legislativního rámce fungování těchto institucí, ocenila jeho přínos k harmonizaci s právem EU a k zvýšení jistoty a důvěry občanů. Zejména požadavek na výši základního kapitálu by měl zabezpečit obezřetnější chování jejich správců. Kritizováno bylo značné opoždění této novely. Mnozí hodnotitelé pochybovali o nutnosti jejich další existence a považovali je za zastaralé a nadbytečné.

Charakteristika opatření:

Vláda schválila 12. 9. 2001 euro-novelu, která harmonizuje fungování spořitelních a úvěrních družstev na našem území s normami Evropské unie. Zpřísnuje podmínky pro podnikání, například zvyšuje povinný základní kapitál, který musí družstevní záložna složit před zahájením činnosti ze současných 500.000 Kč na 40 milionů Kč. To by mělo napomoci snadnějšímu vyrovnání se s věřiteli v případě špatného obchodu. Zavádí i tzv. jednotné licence, které umožní působit tuzemským subjektům v cizině a zahraničním v České republice. Objem pojištěných vkladů, jenž v současnosti dosahuje 80 % z maximální částky 100 000 Kč, byl výrazně zvýšen až na 90 % z maximální částky 800 000 Kč.

10. Návrh Koncepce pro integraci Romů do společnosti

Komentář k hodnocení:

Většina oceňuje snahu se romské otázce nevyhýbat a systémově ji řešit, zároveň ale namítá, že je chybou omezovat problematické obyvatelstvo pouze na romské etnikum. Někteří varují, že podobných koncepcí v minulosti bylo již mnoho a žádná z nich se neujala, jiní naopak doufají, že efekt přinese, akorát že bude zřejmý jen v dlouhodobém horizontu. Někteří vidí v koncepci nesystémové řešení tím, že zaměstnávání obtížně uplatnitelných ve firmách bude mít neblahé následky v nárůstu byrokracie na monitoring těchto firem a utopení tak dalších státních prostředků.

Charakteristika opatření

Vláda představila koncepci pro integraci Romů do společnosti, který se zabývá zejména problémy vzdělání a zaměstnanosti. Koncepce zdůrazňuje nutnost změny vzdělávacího systému tak, aby zvláštní školy byly vyhrazeny jen pro děti s mentálním defektem, zatímco ostatní děti (včetně romských) by navštěvovali základní školy od prvního do posledního ročníku. Firmy zaměstnávající lidi obtížně se uplatňující na trhu práce - tedy především Romové - by měli být určitým způsobem zvýhodňovány. Pozitivní výsledky této koncepce se očekávají do roku 2020.

11. Novela zákona o spotřebních daních

Komentář k hodnocení:

Novela je oceňována pro svou nezbytnost v procesu harmonizace s EU. V případě této novely se setkáváme s rozporem, zda jde či nejde o regulaci cen. Jeden hlas opětně (několik let po cenové deregulaci) zavádění skryté formy regulace cen kritizuje argumentem, že jednotné ceny jakéhokoli výrobku vždy vedou ke špatné alokaci zboží, služeb a vzácných zdrojů. Objevila se spekulace, že novela může vést k menší spotřebě, následně nižší výtěžnosti a tím k paradoxně nižšímu příjmu státního rozpočtu. Vyskytla se obava o nárůst kriminality ohledně pašování, celních a daňových úniků.

Charakteristika opatření

Tato novela (účinnosti nabyla od 1. srpna) zvyšuje ceny nejen cigaret, ale většiny tabákových výrobků. Prodej za nové ceny začal ale až 1. září. Od tohoto data jsou výrobci ze zákona povinni označovat krabičky známkou s jednotnou cenou. Výrobci musí vyprodat zásoby neoznačených cigaret do konce listopadu, maloobchod do konce března. Nové ceny tabákových výrobků budou již zahrnovat marži prodejce, to znamená, že po 31. 3. 2002 by se měly cigarety ve všech obchodech prodávat za jednotní cenu. Spotřební daň u tabákových výrobků je dvousložková, tvoří ji pevná částka (0,36 Kč za kus) a procentní. Ta se stanoví z ceny výrobku pro konečného spotřebitele.

12. Návrh novely zákona o sociální potřebnosti

Komentář k hodnocení:

Problém tkví spíše v lidech a jejich individuálním zájmu či nezájmu pracovat. Teoreticky může novela zvýšit ochotu pracovat, nicméně problémem zůstává výše sociálních dávek, která není motivující a bude tak dále prohlubovat míru spoléhání se na státní pomoc. Objevila se i výtka vůči existenci instrumentu minimální mzdy jako takové. Argumentace spočívá v deformaci trhu práce a vysokých nákladech na byrokracii, protože různá omezení a podmínky pro přiznání sociálních dávek pouze komplikují již tak nepřehledný a administrativně náročný soc. systém. Teprve praxe prověří.

Charakteristika opatření

Dne 26.9.2001 schválila vláda návrh zákona o sociální potřebnosti. Cílem novely je motivovat k práci lidi, kteří obvykle zůstávají doma a pobírají sociální dávky, protože jejich předpokládaný pracovní příjem by se pohyboval na úrovni životního minima. Novela zákona by měla zaručit změnu postupu při vybavování žádosti o sociální podporu – do úvahy by se neměl brát celý příjem žadatele, ale jenom 70 procent z něj. To by v mnoha případech umožnilo žadateli pracovat (za malý plat), současně by však neztratil nárok na sociální dávky.

13. Operační program rozvoje lidských zdrojů

Komentář k hodnocení:

Většina považuje tento problém v současnosti za podřadný a program samotný jako zbytečný s čistě proklamačním účelem vzbudit dojem, že se na dané téma nezapomnělo. Pouhých pár hlasů ocenilo přínos v procesu přiblížení se EU. Spíše by se mělo působit na myšlení a morálku lidí a podněcovat je k vlastní aktivitě a cílevědomosti vyniknout. Problém je spatřován například v opomíjení učňovského vzdělání, např. strojírenství, nebo v definování pojmu a náplně celoživotní vzdělávání. Opět nutno doufat v realizaci.

Charakteristika opatření

Vláda projednala a schválila Operační program rozvoje lidských zdrojů v ČR. Tento materiál předložilo Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Ministerstvem školství, dokument byl vypracován v návaznosti na Národní rozvojový plán ČR. Hlavním cílem programu je vytvořit efektivní systém rozvoje lidských zdrojů. Tato koncepce se má stát základem pro realizaci pomoci z fondů PHARE a strukturálních fondů po vstupu ČR do EU. Program se zabývá řešením problému zaměstnanosti a adaptability lidských zdrojů – jde o zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů na změny ekonomických a technologických podmínek. Dalšími prioritami jsou sociální integrace a poskytnutí rovnosti příležitostí. V neposlední řadě se dokument zabývá také rozvojem celoživotního vzdělávání.

14. Návrh způsobu financování vzdělávání

Komentář k hodnocení:

Větší část respondentů se shodla na tom, že tento návrh by měl být součástí mnohem širší a komplexnější reformy školství. Z tohoto pohledu přichází v nevhodnou dobu a je vnímán spíše jako populismus. V případě zavedení školného by toto řešení mělo své opodstatnění, ačkoliv by pravděpodobně bylo nedostupné sociálně slabším rodinám a studium by se mohlo stát selektivní záležitostí pro studenty z lépe situovaných rodin. Vhodnější by podle hodnotících byl systém úvěrů při studiu. Výtka zazněla na margo podpory vyplácením státních příspěvků.

Charakteristika opatření

Nový způsob pomoci mladým lidem při získávání prostředků na placení nákladů spojených se vzděláváním nabídla Unie svobody. Navrhuje zavést spoření na vzdělání na principu podobném stavebnímu spoření – mělo by teda být spojeno se státním příspěvkem až 25 %. Ten, kdo by využil tento způsob akumulace financí na vzdělání, ale později neměl zájem ve studiích pokračovat, neměl by, podle autora návrhu, právo s penězi volně disponovat – měl by však možnost převést je na stavební spoření. Touto cestou by podle navrhovatele mohlo být řešeno i financování vysokoškolského vzdělávání v případě jeho zpoplatnění.

15. Závěrečná zpráva o IPB

Komentář k hodnocení:

Zpráva byla jedněmi považována za střízlivé hodnocení vývoje kauzy IPB, druhými za nevyvážené a jednostranné. Zpráva prý sice dokazuje oprávněnost státu k zásahu do IPB, ale zároveň nedostatečně objasňuje ztrátu majority státu. Jeden z hodnotitelů se domnívá, že zpráva vlastně nic nevyřešila, nic nového neodhaluje a stává se tak spíše proklamační záležitostí.

Charakteristika opatření

Vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny vydala závěrečnou zprávu týkající se IPB, ve které se snaží objasnit rozhodování státu ve věci IPB od doby jejího vzniku až do uvalení nucené správy a jejího prodeje ČSOB. Vyšetřovací komise došla mimo jiné k závěru, že aktivní postup státu a zapojení veřejných výdajů při řešení krize v červnu 2000 byly nutné a zabránily ekonomické katastrofě. Komise dále doporučila úpravy

právního rámce v oblasti řešení situace problémových bank a uvádí, že zásadní příčinou neuspokojivého hospodaření IPB bylo chování managementu a hlavních akcionářů. Kritizuje neexistenci strategie rozvoje až do listopadu 1996 a rovněž pasivitu výkonu vlastnických práv státu v bankách. Odpovědnost za tyto chyby částečně přisuzuje mimo jiné členům bankovní trojky. Komise dále hodnotí výkon Bankovního dohledu jako neefektivní a výběr investora z června 2000 považuje za bezprecedentní a netransparentní.

16. Prodej státního podílu v Českých radiokomunikacích

Komentář k hodnocení:

Ostře kritizované rozhodnutí, které je považováno za nepromyšlené a unáhlené, vytvářející negativní prostředí pro připravované prodeje dalších společností. Nejenom nízká cena, ale i nevhodná doba prodeje snížily, podle Fóra odborníků, výrazně potenciální výnos státu. Navíc privatizace nepřinesla zamýšleného strategického partnera a nový vlastník s největší pravděpodobností společnost rozdělí a rozprodá se značným ziskem. Jediné pozitivum, hodnotitelé našli, je napředování v procesu privatizace podniků kontrolovaných státem.

Charakteristika opatření

Vláda České republiky rozhodla začátkem září 2001 o prodeji státního majoritního podílu (51%) v druhé největší tuzemské telekomunikační společnosti – Českých radiokomunikacích. Novým vlastníkem se stala společnost Bivideon patřící Tele Danmark a Deutsche Bank. Kupní cena je necelých 7 miliard Kč. Samotná kupní smlouva je rozšířena o dodatečné podmínky, jimiž si vláda kromě jiného vyhrazuje, že pokud Bivideon prodá technologická zařízení (čemuž se nikdy nebránil a s největší pravděpodobností k tomu dojde), získá stát (v té době jako již neexistující vlastník) předem zaručený podíl na výnosu. Trh reagoval na zveřejnění podmínek prodeje 15,8 % propadem ceny akcií.

17. Návrh novely občanského soudního řádu

Komentář k hodnocení:

Téměř všichni hodnotitelé označili ideu novely zákona za správnou, zvláště pak přesun důkazního břemena na obžalovaného. Současně ale zdůraznili možné riziko zneužití pozice slabší strany a nových výhod z něho plynoucích. Je tedy zapotřebí vytvořit spolehlivé mechanismy, které by tomu zabránily. Zazněl i názor, že zbytečně hledáme nesrovnalosti a složitosti, jenž potom řešíme zbytečně komplikovanými postupy.

Charakteristika opatření

Ministerstvo spravedlnosti předložilo vládě novelu občanského soudního řádu, která zavádí do českého právního řádu požadavky zvláštní úpravy ochrany určitých osob před diskriminací a usnadňuje jejich pozici v řízení před soudem. Týká se těch, kteří před soudem uplatňují nároky z toho, že jsou diskriminováni pro svou rasu, etnický původ, náboženské přesvědčení, světový názor, invaliditu, věk nebo sexuální orientaci. Jejich nové výhodnější postavení spočívá v přesunutí důkazního břemena na obžalovaného, tj. postačí, když budou v žalobě tvrdit skutečnost nerovného zacházení, nebudou jej muset dokazovat. Naopak obžalovaný bude muset dokázat, že s žalobcem zacházel podle principů rovnosti a nediskriminoval jej z kteréhokoliv z výše uvedených důvodů a nezpůsobil mu tak újmu.

18. Návrh na plošné vyplácení přídavků na děti

Komentář k hodnocení:

Plošné vyplácení přídavků je sice nákladnější, ale protože přídavky pobírá cca 90% rodin, měl by tento nárůst

nákladů být vykompenzován odbouráním výdajů na byrokracii. Každopádně panuje shoda, že trend demografického vývoje se tímto způsobem neovlivní, i protože chudým to nepomůže a bohatší to nepotřebují. Na celoplošném vyplácení se zejména kritizuje nevyločení ani nejbohatších vrstev. Objevil se i názor, že jde o předvolební tah.

Charakteristika opatření

K úvaze Ministerstva práce a sociálních věcí o vyplácení přídavků všem rodinám, které mají děti, se odmítavě postavily prakticky všechny ostatní resorty, ale ministerstvo přesto hodlá návrh v nejbližší době předložit vládě. Základním důvodem předkládaného návrhu je prudký demografický pokles, vysoce nejistá situace rodiny a fakt, že v poslední době celkové množství prostředků z veřejných rozpočtů ve prospěch rodiny klesá. Dosavadní maximální hranice pro přiznání dětských přídavků je trojnásobek životního minima.

19. Vládní návrh státního rozpočtu

Komentář k hodnocení:

Vládní návrh státního rozpočtu byl hodnocen převážně negativně. Podle prognóz růstu ekonomiky by měl být sestaven neutrálně až přebytkově, přesto si mnozí respondenti myslí, že vzhledem k současné situaci byl navrhovaný rozpočtový schodek stanoven nerealisticky nízko. Vláda navíc využívá mimořádné příjmy k financování běžných výdajů a vyvíjí nedostatečné úsilí při hledání úspor a restrukturalizování některých příliš nákladných oblastí, např. veřejných financí a sociálního systému. Dochází tak k nízké efektivitě využívání zdrojů a poddimenzování podpory prorůstových procesů. Rozpočtové priority byly hodnoceny jako přijatelné.

Charakteristika opatření

Dne 5. 9. 2001 byl vládou schválen návrh státního rozpočtu. Celkové příjmy státu by měly dosáhnout 700 miliard Kč a celkové výdaje 752,2 miliardy Kč. Deficit je z větší části tvořen očekávanou ztrátou České konsolidační agentury dosahující sumy 42,2 mld. Kč. Zbylá částka 10 mld. Kč byla už dříve odsouhlasena politickými dohodami a představuje deficit z kapitoly státních finančních aktiv. Rozpočet se zaměřuje na několik priorit: V oblasti sociálních transferů, sociálních dávek a služeb včetně sféry zaměstnanosti porostou výdaje o 5 % a dosáhnou 315 mld. Kč. Do vzdělání stát investuje o 6 % více, celkově 87 mld. Kč. Značně, až o 14 % narostou výdaje státu na právní ochranu, tj. soudnictví, státní zastupitelství či vězeňství a to do výše 15 mld. Kč. Na ochranu životního prostředí stát vyčlenil dokonce o 29 % více než letos, to znamená 7 mld. Kč. Redukce výdajů v jiných oblastech zasáhla zejména kapitolu investičních výdajů na rozestavěné akce.

20. Návrat k regulaci nájemného

Komentář k hodnocení:

Návrat k regulaci byl převážně přijat jako škodlivý. Zastánci poukazují na fakt, že regulace nájemného se praktikuje i v jiných zemích a že deregulace by problém nedostatku bytů nevyřešila (např. vlastnění dekretů k více bytům a jejich výnosné pronajímání), na druhou stranu přiznávají, že jde pouze o dočasné řešení. Navíc varují před zneužitím deregulace, protože chybí levné byty a lidé se nemají kam přestěhovat. Odpůrci tvrdí, že sama snaha regulovat nájem je špatná, protože trh s byty deformuje.

Charakteristika opatření

K 31. 12. 2001 zrušil Ústavní soud platnost vyhlášky o nájemném kvůli rozporu s Listinou základních práv a svobod, Ministerstvo financí se ji však chystá nahradit dvěma normami stejného obsahu. K deregulaci plánované na letošní rok nedojde a bude se pokračovat v systému řízeného určování cen nájemného, kterým stát brzdí růst činží od roku 1993. Ministerstvo financí hodlá vydat cenový výměr k zákonu o cenách, ve kterém určí, od kdy cena nájemného může být zvýšena a jak vysoký bude cenový strop. Protože cenový výměr nemůže stanovit pravidla, podle kterých nájemníci činže a služby za bydlení dosud platí, chce resort

tento právní problém řešit novelou vyhlášky o nájemném v družstevních bytech. Jejím rozšířením na nájemní bydlení bude možné pokračovat v současném způsobu úhrad za bydlení. Předsednictvo vlády tento postup již odsouhlasilo.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie október - december 2001 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

	IV. ČTVRTLETÍ ŘÍJEN - PROSINEC 2001	RATING	Míra souhlasu	Koeficient důležitosti
	POŘADÍ OPATŘENÍ PODLE RATINGU	[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Dohoda ČR a Rakouska o JE Temelín (proces z Melku)	118,9	1,81	65,7
2.	Novela zákona o rozpočtovém určení daní (financování samosprávních krajů)	80,0	1,14	70,0
3.	Privatizace společnosti Transgas, a.s.	76,2	1,14	66,7
4.	Návrh na zřízení Finanční prokuratury	74,2	1,40	53,0
5.	Návrh novely zákona o regulaci reklamy	63,1	1,38	45,7
6.	Přesun kompetencí z okresních úřadů na samosprávy (Návrh „zákonů“)	62,3	1,00	62,3
7.	Návrh zákona o spotřebních daních	57,2	1,25	45,8
8.	Intervence ČNB proti sílící koruně	54,7	0,86	63,8
9.	Novela zákona o pozemních komunikacích (možnost pronájmu dálnic)	45,3	0,86	52,9
10.	Zvýšení minimální mzdy z 5000 na 5700 Kč	40,2	0,86	46,9
11.	Transformace Českých drah, s.p. (rozdělení ČD na dvě společnosti)	32,6	0,62	52,6
12.	Návrh Exekučního řádu správního (sjednocení daňové a správní exekuce)	11,4	0,25	45,8
13.	Návrh zákona o zaměstnaneckém penzijním připojištění	0,0	0,00	55,0
14.	Zákon o církvích a náboženských společnostech (registrace církví a církevních právnických osob)	-21,0	-0,48	44,1
15.	Odmítnutí návrhu novely zákona o zadávání veřejných zakázek (povinnost výběrového řízení)	-25,5	-0,43	59,5
16.	Odmítnutí povinného odkupu akcií minoritních akcionářů státem (návrh novely Obchodního zákoníku)	-32,8	-0,57	57,4
17.	Návrh novely zákona o státní sociální podpoře (plošné vyplácení přídavků na děti)	-45,0	-0,90	49,8
18.	Státní rozpočet na rok 2002	-63,1	-0,76	82,9
19.	Nákup 24 nadzvukových bojových letadel za 100 mld. Kč	-103,3	-1,57	65,7
	RATING IV. ČTVRTLETÍ 2001 - přijatá opatření	12,5		

- [Fórum odborníků](#)

1. Dohoda ČR a Rakouska o JE Temelín (proces z Melku)

Komentář odborníků k hodnocení

Nejlépe hodnocené rozhodnutí v tomto čtvrtletí. Vládě se podařilo vyřešit spor s Rakouskem ohledně Temelína a otevřít si cestu k uzavření kapitoly Energetika s Evropskou unií. Dohoda rovněž počítá s investicemi do bezpečnosti JE Temelín a do monitorování chodu elektrárny a jejího vlivu na životní prostředí. Členové Fóra ocenili, že se tato dohoda stihla uzavřít před podpisovým referendem v Rakousku, jelikož vyjednávací možnosti rakouských představitelů by se po něm mohli výrazně zmenšit. Někteří členové Fóra se ovšem domnívají, že téma Temelín je v Rakousku natolik plodné, že nelze očekávat že zapadne.

Charakteristika opatření

Česká republika a Rakousko uzavřely 29.11. s pomocí Evropské komise dohodu o řešení sporů ohledně jaderné elektrárny Temelín, kterou uzavřely proces z Melku. Česká republika v dohodě slíbila splnit sedm bezpečnostních požadavků na provoz elektrárny a Rakousko se zavázalo neblokovat uzavření kapitoly energetika. Tato dohoda by se měla stát součástí dohody o přistoupení. Celkové náklady na předpokládané zvýšení bezpečnosti jaderné elektrárny Temelín a monitoring se mají pohybovat v řádu desítek milionů korun.

2. Novela zákona o rozpočtovém určení daní (financování samosprávních krajů)

Komentář odborníků k hodnocení

Novela zákona o rozpočtovém určení daní stanovuje principy financování krajů tak, aby mohly zajišťovat samosprávné funkce. Schválení této novely parlamentem bylo považováno za nezbytné opatření, bez kterého by územní reforma postrádala smysl. I tak ale u většiny odborníků zůstávají pochybnosti, zda budou pravomoci krajů dostatečné.

Charakteristika opatření

1. 11. 2001 schválila Poslanecká sněmovna vládní novelu zákona o rozpočtovém určení daní, která vstoupí v platnost pravděpodobně od 1.1. 2002. Jedná se především o stanovení principů financování krajů tak, aby mohly zajišťovat samosprávné funkce. Činnost krajských úřadů, které vznikly k 1.1.2001 byla doposud financována ne z jejich vlastních příjmů, ale neinvestičními účelovými dotacemi. Mezi daňové příjmy krajů se zahrnuje podíl 2,52 % z celostátního výnosu DPH, daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, z podnikání a vybrané srážkou. Podíl krajů na celostátně vybraných daních je stanoven koeficientem závislým na objemu výdajů krajů. Dále by se měl rozpočet obcí posílit o 850 mil. Kč a to tak, že obce budou získávat 1,5 % daně z příjmů ze závislé činnosti podle místa provozovny. Tento prvek by měl motivovat obce k větší podpoře podnikání.

3. Privatizace společnosti Transgas, a.s.

Komentář odborníků k hodnocení

Privatizace společnosti Transgas se v očích odborné veřejnosti dostala velmi vysoko. Státu se povedla další privatizace a cena 130 miliard, kterou nabídla RWE, byla vyšší, než většina analytiků očekávala. Navíc tato poměrně průhledná privatizace dokázala prodat podnik do rukou opravdu silného investora, který by mohl zefektivnit sektor plynárenství v ČR. Na druhou stranu byl rychlým přísunem peněz do státní pokladny zvýšen tlak na posilování koruny a opomenutí účinné regulace tohoto přirozeného monopolu se nemusí spotřebitelům z dlouhodobého hlediska vyplatit.

Charakteristika opatření

Dne 17. prosince na svém mimořádném zasedání vláda schválila prodej společnosti Transgas a osmi dalších distribučních společností německé firmě RWE Gas. Společnost RWE Gas se v průběhu vyhodnocování stala po odpadnutí firem Duke Energy, E.ON, Ruhrgas a Gas de France jedinou firmou soutěžící o Transgas a za celý balík nabídla 133 miliard korun. Na tento příjem z privatizace zareagoval trh dalším posilováním koruny.

4. Návrh na zřízení Finanční prokuratury

Komentář odborníků k hodnocení

Značná část členů Fóra odborníků se shodla na důležitosti této instituce z hlediska ochrany vlastnických práv státu. Mnozí se ale skepticky vyjádřili k jejímu fungování a účinnosti. V případě nedostatečné motivace vykonávat své poslání nezávisle od politické lobby, profesionálně, s vysokou odbornou způsobilostí, se z dobré myšlenky stane jenom další byrokratická instituce.

Charakteristika opatření

Vláda schválila 3. 10. 2001 návrh zákona o Finanční prokuratuře. Finanční prokuratura, jenž není orgánem trestního řízení, je vysoce specializovaná odborná instituce státu, který zastupuje stát a jeho majetkové zájmy v řízeních před soudy a jinými orgány, včetně mezinárodních arbitráží a správních orgánů tam, kde jsou uplatňovány majetkové zájmy vůči státu nebo kde naopak stát uplatňuje své majetkové zájmy vůči jiným subjektům. Finanční prokuratury budou podle návrhu zřízeny ve všech krajích, navíc hlavní Finanční prokuratura, která bude na úrovni Ministerstva financí. Působnost Finanční prokuratury bude jednak v případech, kdy účastníkem soudního sporu je stát a jeho organizační složky, dále pokud bude účastníkem samostatný právní subjekt hospodařící se státním majetkem. Instituce sama může iniciovat soudní spory o neplatnost kupních smluv či smluv o převodu cenných papírů, ve kterých je prokazatelný majetkový zájem státu. Má dále povinnost podávat závazná právní stanoviska státním orgánům.

5. Návrh novely zákona o regulaci reklamy

Komentář odborníků k hodnocení

Mnozí členové Fóra považují tuto novelu za nutnou, byť ne moc významnou, v souvislosti s přizpůsobováním se požadavkům EU. Pozitivně byla vnímána snaha o zamezení reklamy s negativním dopadem u některých cílových skupin, např. dětí, řidičů. Vzhledem k předešlým úpravám si část Fóra nemyslí, že tato novela přináší nějaké radikální změny, navíc je sporné, jak bude vykonávána kontrola jejího dodržování.

Charakteristika opatření

Vláda předložila Poslanecké sněmovně novelu zákona, která má za cíl upravit legislativní rámec reklamy podle směrnic upravujících reklamu v EU. Kromě definic subjektů reklamy, jako například zadavatele, zpracovatele a šířitele reklamy a vymezení odpovědností těchto subjektů, zákon stanovuje nové podmínky pro některé oblasti reklamy. Nejvíce zasahuje do reklamy na tabákové výrobky, alkoholické nápoje a léčivé přípravky. Zakazuje rozhlasové i televizní vysílání reklamy na tabákové výrobky, omezuje možnosti sponsoringu pořadů firmami, jenž podnikají s těmito produkty, omezuje i umístění této reklamy na plakáty a

billboardy. Cílem regulace reklamy na léčivé přípravky je zejména ochrana zdraví občanů před zbytečným a neúčelným užíváním léků vlivem reklamy a dále snaha zamezit neodůvodněnému čerpání prostředků z veřejného zdravotního pojištění. Návrh nově zakazuje klamavou a skrytou reklamu a specifikuje podmínky pro uvádění srovnávací reklamy.

6. Přesun kompetencí z okresních úřadů na samosprávy (Návrh „zákona zákonů“)

Komentář odborníků k hodnocení

Jedná se o důležité opatření související s druhou fází reformy veřejné správy. Jde o návrh zákona, kterým se převádí pravomoci okresních úřadů na jednotlivé články samosprávy. V souvislosti se zrušením okresních úřadů se novelizuje celkem 117 zákonů. Fórum odborníků hodnotilo opatření jako nutnost spojenou s decentralizací státní správy. Přechod kompetencí musí však být nezbytně doprovázen přechodem finančních prostředků. V souvislosti s tím někteří členové poukázali na absenci celkového programu principů financování.

Charakteristika opatření

Vláda předložila návrh zákona, který převádí pravomoci z okresních úřadů na jednotlivé články samosprávy. Jde o důležitý zákon související s druhou etapou reformy veřejné správy. K 31. 12. 2002 by měly ukončit svou činnost okresní úřady a většina jejich kompetencí bude převáděna na obecní úřady (s výjimkou těch, které vyžadují speciální odbornou znalost – např. v oblasti životního prostředí se jedná o nakládání se zvláště nebezpečným odpadem). Obecní úřady by měli vzniknout k 1.1. 2003 a jejich prozatímní součet je stanoven na 195.

7. Návrh zákona o spotřebních daních

Komentář odborníků k hodnocení

Tento návrh zákona byl hodnocen jako užitečný, vzhledem k možnému blízkému vstupu do EU. Členové se shodli na tom, že je potřebné přijímat zákony ladící s předpisy států Evropské Unie. Pozitivně byl hodnocen i fakt, že tento zákon ušetří provozní náklady plátcům daně, na druhou stranu ovšem zazněla obava z nižší úspěšnosti daň vybírat.

Charakteristika opatření

Záměrem zákona je zavedení režimu tzv. podmíněného osvobození od daně, který umožňuje volný oběh zboží nezátíženého spotřební daní, až do dne dodání tohoto zboží pro konečnou spotřebu. Návrh zákona také předpokládá sjednocení správy spotřebních daní – veškerou správu by měli vykonávat celní orgány, podobně jako je tomu ve státech EU. Co se týká změny sazeb spotřebních daní, k těm dojde až po vstupu ČR do EU.

8. Intervence ČNB proti silící koruně

Komentář odborníků k hodnocení

Většina respondentů se shodla na tom, že opatření ČNB mají jen krátkodobý charakter s velmi omezeným vlivem a že v dlouhém období postrádají smysl. Přesto si značná část myslí, že tyto kroky byly důležité z hlediska centrální banky, která nemohla posilování koruny nečinně přihlížet, byť si byla vědoma slabé účinnosti svých kroků. Část Fóra se shodla na tom, že posilování koruny lze částečně zabránit společným postupem centrální banky a vlády, bez které by zásahy ČNB byly opět jen jednorázovou akcí předem odsouzenou k nezdaru.

Charakteristika opatření

Česká národní banka byla v tomto čtvrtletí nucena několikrát zasahovat proti příliš silné koruně. Svého maxima koruna dosáhla nejenom díky příznivým ekonomickým ukazatelům, ale i kvůli spekulacím spojeným s přílivem eur, utržených za privatizaci, na trh. Centrální banka nejprve odmítala snížit úrokové sazby a intervenovala na devizovém trhu, kde ve dvou vlnách nakoupila 150 až 300 milionů eur. To vedlo jen k dočasnému oslabení koruny, a tak banka nakonec přistoupila i ke snížení úrokových sazeb o půl procentního bodu. Klíčová repo sazba se tak nachází na úrovni 4,75 procenta. Nakonec došlo i k dohodě centrální banky s vládou na společném postupu proti silící měně.

9. Novela zákona o pozemních komunikacích (možnost pronájmu dálnic)

Komentář odborníků k hodnocení

Až na malé výjimky se respondenti shodli na pozitivním vlivu vstupu soukromého sektoru do oblasti silniční infrastruktury, jenž může přispět k zintenzivnění jejího provozu a rozvoje. Skeptické hlasy zazněly v souvislosti s možným zneužitím této novely v kauze dálnice Lipník – Ostrava. Pochybnosti vyvolává i řešení dalšího zpoplatnění užívání dálnic v širším měřítku a zabezpečení transparentnosti výběrového řízení.

Charakteristika opatření

Poslanecká sněmovna schválila 24. 10. 2001 vládní novelu zákona o pozemních komunikacích, jenž umožňuje Ministerstvu dopravy a spojů smluvně převést na dobu určitou, nejdéle však na 30 let, výkon práv a povinností souvisejících s vlastnictvím dálnic na soukromou firmu. Proces výběru firmy se má uskutečnit na základě výběrového řízení, nebo zadavatel může využít výjimku, jenž umožní oslovit pouze jedinou firmu.

10. Zvýšení minimální mzdy z 5000 na 5700 Kč

Komentář odborníků k hodnocení

Většina členů Fóra odborníků souhlasí s názorem, že je třeba adekvátně odměňovat odvedenou práci. Ocenili udržení rozdílu mezi minimální mzdou a životním minimem, přesto však nejsou přesvědčeni, že by toto zvýšení řešilo problém motivace k práci. Někteří doporučují zvážit možný dopad tohoto opatření také na druhou stranu - na podnikatele.

Charakteristika opatření

21.11. schválila vláda zvýšení minimální mzdy z 5000 na 5700 Kč. Od 1. ledna se tedy nejnižší hodinová mzda posune z 30 Kč na 33,90 Kč. Zvýšením o 700 Kč se rozdíl mezi minimální mzdou a životním minimem stabilizuje na úrovni 15 %, což by mělo motivovat lidi k práci. Podle výpočtů se však změna bude týkat jenom 1,25 % zaměstnanců pracujících v podnikatelské či nepodnikatelské sféře. V souvislosti se zvýšením minimální mzdy se mění také minimální mzdové tarify, nejnižší tarif se posune na 5700 Kč a nejvyšší, dvanáctý, dosáhne 12 800 Kč.

11. Transformace Českých drah, s.p. (rozdělení ČD na dvě společnosti)

Komentář odborníků k hodnocení

Reforma Českých drah byla hodnocena velmi kontroverzně. Část Fóra vnímá rozdělení Českých drah na dvě společnosti jako pokrok v oblasti řešení zadlužení této instituce. Jeho úspěch ale silně závisí na dalším postupu, na revitalizaci a racionalizaci fungování obou nových společností. Mnozí členové Fóra jsou ale toho názoru, že reforma vůbec nevede k řešení podstaty zadluženosti, jenom přesouvá břemeno na jinou instituci a odsouvá tak celý problém. Chybí tu celkový transformační program, který by tuto problematiku řešil

komplexněji.

Charakteristika opatření

Poslanecká sněmovna schválila 11. 12. 2001 dlouho odkládanou reformu železnic. Její podstatou je rozdělení státního podniku České dráhy na dvě společnosti – státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a akciovou společnost České dráhy. Správa železniční dopravní cesty se bude starat pouze o údržbu tratí a jejich případnou modernizaci. České dráhy se stanou akciovou společností, zatím stoprocentně vlastněnou státem, která bude mít nadále na starosti přepravu lidí i nákladu. Současný dluh Českých drah, dosahujícího 38 mld. Kč, bude převeden na Správu železniční dopravní cesty, tímto se České dráhy úplně oddluží.

12. Návrh Exekučního řádu správního (sjednocení daňové a správní exekuce)

Komentář odborníků k hodnocení

Exekuční řád správní, jehož cílem bylo sjednotit oba typy exekuce do jedné právní normy, nakonec neprošel. S tímto krokem mnoho členů hodnotící komise nesouhlasilo. Špatná vymahatelnost práva je považována za jednu z hlavních překážek podnikání v ČR. Sjednocení pravidel exekuce by proto většina členů považovala za rozumný a systémový krok, který by ulehčil řešení sporů končících exekucí.

Charakteristika opatření

V současnosti neexistuje zákon, který by jednotně upravoval pravidla provádění obou typů exekuce: daňové i správní. Do oblasti správní exekuce spadá vymáhání nepeněžitě povinností, na peněžitě se vztahuje exekuce daňová. Sloučení těchto předpisů bylo záměrem vládního návrhu exekučního řádu správního, ten byl ale parlamentem zamítnut. Provádění exekuce se tedy i nadále bude řešit prostřednictvím občanského soudního řádu – konkrétně se využívají normy správního řádu, zákon o přestupcích při exekuci správní a zákon o správě daní při exekuci daňové. V souvislosti s nepřijatým návrhem exekučního řádu správního byly zamítnuté i další změny týkající se tohoto návrhu.

13. Návrh zákona o zaměstnaneckém penzijním připojištění

Komentář odborníků k hodnocení

V případě tohoto návrhu zákona došlo mezi členy Fóra k obecné shodě, že se jedná jenom o dílčí opatření, které při absenci celkové reformy penzijního systému nepřispívá nějak významně k řešení negativních trendů důchodového systému. Několik hodnotících se vyjádřilo, že malé zaměstnanecké fondy nebudou schopny konkurovat velkým investorům a že není jisté, zda by o tyto fondy projevil občané zájem. Z tohoto důvodu by mělo být využito současných penzijních fondů, vytváření dalšího typu fondů je neefektivní a nákladné.

Charakteristika opatření

Jde o systém, ve kterém si zaměstnanci spolu se zaměstnavateli mohou (nejedná se o povinnost) zřídit penzijní fond spravovaný na neziskovém základě. V neziskové právnické osobě by se předešlo základnímu problému současných fondů. Tím je rozdíl zájmů, akcionářů na co největším zisku a pojištěnců na co nejvyšším důchodu. Přijetím zákona by došlo k důslednému oddělení majetku penzijní společnosti od majetku v zaměstnaneckém penzijním fondu a tento majetek by nebyl součástí konkurzní podstaty. Zákon předpokládá přenositelnost nároků v případě přestěhování nebo změny zaměstnání. Počítá se s určitými daňovými zvýhodněními u těchto fondů, nikoli však s přímým státním příspěvkem.

14. Zákon o církvích a náboženských společnostech (registrace církví a církevních právnických osob)

Komentář odborníků k hodnocení

Celá novela zákona byla zastíněna bojem o jeho jednu část, o církevní právnické osoby. Stát by se rád pokusil vytvořit pro všechny stejné podmínky. Značná část naší veřejnosti ovšem tento pokus státu chápe jako házení klacků pod nohy církvi v sektoru, kde je církev velmi úspěšná a kde se jí daří přibližovat se společnosti.

Charakteristika opatření

Dne 18. prosince Poslanecká sněmovna parlamentu přes veto prezidenta a Senátu schválila zákon o církvích a náboženských společnostech. Církev nyní nově vzniká naplněním znaků uvedených v zákoně (dříve registrací). Registrace je nutná k tomu, aby se církev stala náboženskou společností. Zákon počítá s dvěma typy registrace – základní a kvalifikovanou. Druhý způsob dává církvi zvláštní práva (např. vyučovat náboženství na středních školách, uzavírat sňatky či zřizovat církevní školy). Nejvíce se zákonu vytýká ustanovení o církevních právnických osobách. Ty mohou být zakládány pouze za účelem organizace, vyznávání a šíření náboženské víry. Nemohou tedy vykonávat činnost sociální a charitativní, tedy činnosti, ve kterých se církve aktivně angažují.

15. Odmítnutí návrhu novely zákona o zadávání veřejných zakázek (povinnost výběrového řízení)

Komentář odborníků k hodnocení

Většina Fóra uvítala tento návrh novely zákona jako krok vedoucí k zprůhlednění činnosti vlády, která už nejednou využila možnosti zadat veřejnou zakázku bez výběrového řízení a dalšího zdůvodňování. Zákon o zadávání veřejných zakázek by měl platit za všech okolností a bez výjimek. Možnost zadávat zakázku bez výběrového řízení vytváří podle většiny respondentů značný prostor pro zneužití situace, proto je nutné možnost takového rozhodnutí maximálně omezit, nebo úplně zrušit. Někteří respondenti navrhli alternativu k návrhu úplného zrušení výjimky a to ve formě velmi striktní definice mimořádné situace, jejích podmínek a hranic přímo v zákoně.

Charakteristika opatření

Vláda 10. 12. 2001 zamítla návrh novely zákona, podle které by přišla o právo zadávat prakticky bez zdůvodnění zakázky bez výběrového řízení. Navrhovatele argumentují potřebou zvýšení transparentnosti ekonomického prostředí při zadávání veřejných zakázek a možností dosáhnout příznivější podmínky díky konkurenci. Vláda naopak tvrdí, že tzv. paragraf 50 jí dává možnost řešit mimořádné případy, kdy z důvodu časové tísně nebo hrozícího nebezpečí škody velkého rozsahu již nelze veřejnou zakázku zadat standardním způsobem a kdy je potřebné nepředvídanou situaci urychleně řešit.

16. Odmítnutí povinného odkupu akcií minoritních akcionářů státem (návrh novely Obchodního zákoníku)

Komentář odborníků k hodnocení

Tento návrh se stal mediálně známým díky pozměňovacímu návrhu poslance Ivana Pilipa, který se pokusil ze zákoníku vymazat výjimku státu a jeho institucí nabízet povinný odkup akcií při pohybu či ovládnutí více než 50% akcií daného subjektu. Sněmovna zareagovala opětovným hlasováním a zrušením tohoto pozměňovacího návrhu. Oprávněnost tohoto kroku bude ještě hodnotit Ústavní soud. Většina členů Fóra se ovšem staví na stranu poslance Pilipa. Snížení výnosů z privatizace nemůže být relevantním argumentem proti zavedení rovnosti občana a státu před zákonem. Výnosy z privatizace by neměly být rozhodujícím důvodem privatizace, stát by se měl snažit o zkvalitnění trhu. Je to tedy další ukáзка nezájmu státu o malé akcionáře.

Charakteristika opatření

Dne 31.října Poslanecká sněmovna schválila návrh novely Obchodního zákoníku. Tento návrh se stal mediálně známým díky pozměňovacímu návrhu poslance Ivana Pilípa, kterému se podařilo vymazat ze zákona výjimku povinného odkupu akcií minoritních akcionářů pro stát, obce, kraje, Pozemkový fond, Fond národního majetku, ČNB a další osoby, které své podíly nabyly v souvislosti s privatizací. To by v praxi snížilo výnosy státu z právě probíhajících prodejů a naopak zvýšilo zisky drobných akcionářů. Poslanecká sněmovna o tomto návrhu hlasovala znovu a tento paragraf zrušila. Čtyřkoalice se odvolala k Ústavnímu soudu.

17. Návrh novely zákona o státní sociální podpoře (plošné vyplácení přídavků na děti)

Komentář odborníků k hodnocení

Návrh novely zákona o státní sociální podpoře většina respondentů vnímá jako nesmyslný z hlediska sociálního charakteru přídavků na děti. Ty by měly být vnímány jako dávky, které mají sloužit sociálně slabším rodinám. V případě jejich celoplošného vyplácení každému dítěti se ztrácí jejich sociální charakter a snižuje se tím výše přídavků těm nejvíce potřebným. Diference čtyř procentních bodů, v závislosti na příjmech rodiny v případě celoplošného vyplácení, se jeví Fóru jako nesmyslná.

Charakteristika opatření

Vláda předložila návrh novely zákona, který je již druhou letošní novelou zákona o státní sociální podpoře. Její nejdůležitější část se týká úpravy nároku a výše přídavku na děti. Dosavadní zákonný nárok na přídavky vyžadoval, aby příjem rodiny byl maximálně trojnásobkem částky životního minima rodiny. Podle novely má nárok na přídavky každé nezaopatřené dítě. V současnosti se dělí děti, jenž mají nárok na přídavky, do třech skupin. Po schválení novely se budou dělit pouze do dvou skupin. První budou tvořit děti, jejichž rodinný příjem nepřevyšuje 1,1 násobek rodinného životního minima. Ty budou mít nárok na příspěvek ve výši 32 % částky na osobní potřeby dítěte. Ostatní budou mít nárok na 28 % této částky. Novela se částečně zabývá i úpravami příspěvků na bydlení.

18. Státní rozpočet na rok 2002

Komentář odborníků k hodnocení

Schválení státního rozpočtu pro letošní rok bylo jasnou ukázkou přísloví "vlk se nažral a koza zůstala celá". Rozpočet počítá s růstem HDP v tomto roce ve výši 3,8 %, který sám ministr financí pár dní po schválení rozpočtu označil za nereálný a snížil odhad na 3,2%. Mezi příjmy figurují i zcela mimořádné příjmy, jako prodej ruského dluhu nebo výnosy z privatizace. Pokud vláda ČSSD na začátku svého volebního období argumentovala, že schodkový rozpočet je určen na vyvedení země z krize, je dnes při růstu 3% tento deficit ukázkou toho, že fiskální kázeň není předností této vlády. Bez provedení reformy veřejných financí je rozpočet jen ukázkou úřednického zvládnutí zadaných parametrů. Jediné, co by se na schválení státního rozpočtu mohlo shledat pozitivním, je právě fakt samotného schválení, tedy vyhnutí se rozpočtovému provizoriu.

Charakteristika opatření

Dne 18. prosince Poslanecká sněmovna přijala rozpočet na rok 2002. Státní rozpočet počítá s příjmy ve výši 690,4 miliard korun, výdaji 736,6 miliard a schodkem 46,2 miliard korun. Rozpočet vychází z předpokladu, že ekonomika poroste o 3,8 procent. Mandatorní výdaje dosáhnou v roce 2002 bezmála 350 miliard korun, tedy okolo 56 %. Státní rozpočet byl schválen hlasy poslanců ČSSD a ODS. Čtyřkoalice a komunisté byli proti.

19. Nákup 24 nadzvukových bojových letadel za 100 mld. Kč

Komentář odborníků k hodnocení

Jednoznačně nejhůře hodnocené rozhodnutí vlády. Při velmi špatných finančních možnostech státu se většině členů fóra zdá nákup supersoniků za 100 mld. korun velmi zbytečný. Jelikož se jedná o velmi zásadní a nákladnou záležitost, mělo by Česko v první řadě spolupracovat s vedením NATO a svoji vojenskou strategii budovat v kontextu celé aliance. V dnešní době společné obranné strategie aliance by byl tento přístup velmi rozumný. Zcela v pozadí zájmu vlády zůstaly alternativní možnosti obrany vzdušného prostoru státu, tedy "dodavatelské" zajištění či případná domluva s Polskem a Maďarskem na společné ochraně leteckého prostoru. Konečné rozhodnutí o nákupu leží na poslanecké sněmovně, která bude jednat o vládním úvěru na nákup těchto letadel.

Charakteristika opatření

Dne 10. prosince vláda na svém zasedání rozhodla o nákupu 24 nadzvukových letadel JAS – 39 Gripen od konsorcia SAAB/BAE. Náklady na pořízení letadel a jejich pozemní podpory se pohybují kolem 50 miliard korun. Životnost těchto letadel je 35 let. Další náklady spojené s tímto nákupem jsou 15 miliard na úroky, 5 miliard na výzbroj, náklady na infrastrukturu 8 miliard, náklady na modernizaci v roce 2020 4,4 miliardy a náklady na provoz do roku 2035 cca 17 miliard. Celkové náklady se tak pohybují na hranici 100 miliard korun. Společnost BAE se také zavázala pomoci vládě s prodejem přebytečných bitevníků L-159, které vláda musí nakoupit od společnosti Aero Vodochody. Vláda se rozhodla nákup financovat z úvěru, který musí odsouhlasit Poslanecká sněmovna parlamentu.